

Інтэр'ю з доктарам філа- лагічных навук, загадчыкам кафедры рускай і беларускай моў У. В. Анчанкам — 1-я стар.

Вахта Памяці — ганаро- вая вахта — 1-я стар.

Зімоная экзаменацыйная... Аб ёй раскажываюць выклад- чыкі, студэнты і наш фота- карэспандэнт — 2-3-я стар.

Агляд-конкурс мастацкай самадзейнасці універсітэта, прысвечаны XXIV а'б'яду КПСС — 4-я стар.

Нашы задачы па падрых- тоўцы да V летняй спарта- кіяды горада — 4-я стар.

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМИТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАВНАГА УНИВЕРСИТЕТА

Год выдання

другі

№ 3 (61)

СУБОТА

23

СТУДЗЕНЯ

1971 года

Цана 2 кап.

ПЕРСПЕКТИВЫ КАФЕДРЫ

НАШЫ ІНТЭР'Ю

ВАХТА ПАМЯЦІ— ГАНАРОВАЯ ВАХТА

нашы суседзі-гамельчане. Ад- каз быў просты і зразумелы: Гомельскі дзяржаўны універсі- тет — маладая вышэйшая на- вучальная ўстанова, якая мае вострую патрэбу ў высокаквалі- фікаваных кадрах. Іх пачулі што там няма, а таму і зробле- на малавата. Таму было прапа- навана моваведам Акадэміі на- вук дапамагчы універсітэту ў арганізацыі навуковай работы па стварэнні дыалектнага слоўніка гомельскага Палесся, бо гэтая тэрыторыя да нядаў- няга часу заставалася ды і ця- пер яшчэ застаецца адной з мала вивучаных славянскіх дыялектных зон. Вось я і пры- ехаў сюды працаваць.

Якая асноўная праблема ста- іць перад кафедрай?

Кафедра рускай і беларускай моў пачулі што не ўзаімплета- вана навукова-педагагічнымі кадрамі на ўзроўні універсіта- та. Асабліва пестрал патрэба адчуваецца ў спецыялістах па беларускаму мовазнаўству. Ма- ла ў нас доктароў і кандыдатаў навуц. Гэта пытанне чамусьці не вырашалася станоўча, калі лічы існаваў педагагічны ін- стытут. Цяпер праблему ў пэў- ной меры дапамога вырашыць падрыхтоўка мясцовых кадраў праз аспірантуру, а таксама шляхам самастойнай распра- цы асістэнтамі і выкладчыка- ми кафедры дысертацыйных тэм без адрыву ад асноўнай работы. Такія задачы стаць перад нашымі маладымі спецыя- лістамі — асістэнтамі кафедры. Есць упэўненасць, што яны здольныя за непрацяглае час парадаваць нас новымі працамі ў галіне беларускага мовазнаў- ства.

Што ўжо ўдалося зрабіць ка- лектыўны кафедры і якія планы на далейшае?

Хачу спыніцца на адным пы- танні — на навуковай рабоце. Мы ўжо вызначылі навуковыя напрамкі кафедры і калектыў- ныя планы навукова-даследчай работы на бліжэйшы год. Адной з асноўных праблем, над якой будуць працаваць выкладчыкі кафедры, з'яўляецца беларус- кая лексікалогія. У гэту праб- лему ўключаны дзве тэмы — «Абласны слоўнік Гомельшчы- ны» і «Літаратурна-дыялектны слоўнік беларускай мовы». Ра- бота па першай тэме будзе на- ардынавацца з Інстытутам мо- вазнаўства Акадэміі навук БССР. Пэўная дапамога ў збор- ні дыялектных матэрыялаў па гэтай тэме чалюцца ад студэн- таў гісторыка-філалагічнага фа- культэта, калі яны будуць пра- ходзіць летнюю практыку па беларускай дыялекталогіі ў на- селеных пунктах Гомельшчыны.

Па тэме «Літаратурна-ды- алектны слоўнік беларускай мо- вы» створана ініцыятыўная лек- сікаграфічная група з ліку най- больш адомых і сцільных да навуковай работы студэнтаў-фі- лалагаў беларускага аддзяле- ння. Я мяркую, што той з іх, хто прыме і будзе пры- маць актыўны ўдзел у збор- ні фактычнага матэрыялу для дыялектна-літаратурнага і літа- ратурна-дыялектнага слоўнікаў, знойдзе свае прызначэнні і будзе працягваць працаваць пасля заканчэння універсітэта, бо та- ма гэтая вельмі цікавая. Мяр- куецца, што асобныя студэнты

будуць рэкамендаваны ў аспі- рантуру па беларускаму моваз- наўству, другія — Вучонаму Савету універсітэта на пасаду навуковых супрацоўнікаў ка- федры. Гэта абумоўлена тым, што і ў далейшым кафедра буд- зь спецыялізавацца пераважна ў галіне беларускай лексікало- гіі.

Падрыхтоўка студэнтаў да навуковай работы ў значнай ступені залежыць ад удзелу іх у студэнцкіх навуковых гурт- ках. Гэтыя гурты закляканы паглыбляць і ўдасканальваць спецыялізацыйны студэнцкі, пра- буджаюць у іх схільнасць да самастойных абагульненняў і разважанняў.

У нас створаны і працуюць два гурты — лінгвістычны і дыялекталогічны. Пра вынікі іх работы гаварыць пачуць ра- навата. Але настаў час, калі кі- раўнікі гуртковай павінны напi- раваць студэнтаў на паглыбле- нае вивучэнне такіх пытаньні беларускага і рускага мовазнаў- ства, якія былі б падпарадкава- ны той або іншай спецыялізава- най тэме ці праблеме.

Сёе-тое па беларускай лек- сікалогіі ў нас ужо зроблена. Дацэнт кафедры Тамара Ся- мёнаўна Янкова п'янера працуе над завяршэннем работы па складанні «Дыялектнага слоўні- ка Лоеўшчыны». Аўтарам гэ- тых радкоў падрыхтаван першы том з мiркуемага трохтомна- га выдання «Слоўніка мовы Сярэдня» (у аб'ёме 16 аўтар- скіх арукаў). Праўда, над стварэннем слоўніка я доўгі час працаваў у Інстытуце мовазнаў- ства АН БССР, але і закончыў работу над першым томам ужо тут, па універсітэце.

Выкладчыкі беларускай мо- вы выступаюць на старонках газеты «Гомельская праўда» з навукова-папулярным артыку- лам на пытанні культуры нашай літаратурнай мовы, яе ба- гацця і шліхоў развіцця на суч- асным этапе. Пажадана, каб да гэтай старонкі ў гэце пра- вiлі ахвiленую цікавасць і сту- дэнты нашага факультэта.

У гэтым навуковым годзе асістэнт кафедры Мікалай Іванавіч Рышча, Аляксандра Аляксандраўна Станевіч і Га- ліна Аляксандраўна Даўгала абралі сабе тэмы кандыдацкіх дысертацый пераважна на матэ- рыяле гомельскага Палесся і прыступілі да работы над ім. Л. В. Астапенка мяркую пасту- піць у гэтым годзе ў аспіранту- ру з адрывам ад выкладчыцкай работы на кафедры і паставіла закончыць сваю дысертацый- ную тэму па гісторыі беларус- кай мовы на матэрыяле белар- ускіх епісаў «Александрый» XV—XVII стагоддзяў. Цікава, што адна рэдакцыя гэтага пом- ніка была напісана ў Мазыры ў 1967 годзе.

Кафедра намерцла таксама падрыхтаваць у бліжэйшы час як мінімум аднаго доктара на- вук па праблеме беларуска-рус- кіх моўных узамасувязей. П'янера працуе ў гэтай навуко- вой галіне дацэнт кафедры Д. А. Лявчаніна. Я спыніўся тут у асноўным на навуковым пытанні. А нао- гуд у нас вельмі многа планаў, якія датычаць усіх бакоў дзей- насці кафедры. І мы будзем старацца, каб іх ажыццявіць.

Гдзе 26-ы год з дня перамогі савецкага народа над фашысцкай Германіяй. Вялікая Айчынная вайна прынесла яму незлі- чоныя ахвяры. За свабоду і незалежнасць нашай Радзімы ад- далі жыццё больш 20 мільёнаў савецкіх людзей.

Усё далей і далей ухадзіць ад нас гератычныя дні змагання на франтах вайны, у тыле ворага. Даўно зраўняліся з зямлёй бы- лыя месцы баёў, пазарасталі партызанскія зямліны. Усё менш і менш сярод нас становіцца людзей, якія вынеслі на сваіх плячах уесь цяжар вайны, усё менш і менш становіцца тых, хто адстаў для нас свабоду і незалежнасць, права на шчаслі- вае жыццё.

Маладое пакаленне ведае аб вайне толькі па кнігах, кінафіль- мах, расказах бацькоў і старэйшых братоў. Але моладзь цэ- ніць подзвіг воінаў. Яны з'яўляюцца для моладзі прыкладам самааданасці і энтузізму, адданасці ідэалам камунізма, га- тоўнасці да здзяйснення подзвігу.

Тысячы брацкіх магіл пакінута пасля сябе ў нашай краіне і за яе межамі вайна. Гарыць вечны агонь каля брацкай магілы і на пляччы Працы ў нашым горадзе. Бадай, няма больш свя- шчэннага месца для гамельчана, чым сяр на гэтай пло- шчы. З імянамі тых, хто пахаваны тут, мы знаёмыя вельмі добра. Іх імяны — у кнігах, кінафільмах, назвах вуліц нашага горада, школ, п'янерскіх дружнаў і г. д. Е. І. Барышні, А. Іса- чанка, І. Жалезнікоў і іншыя мужна змагаліся ў падполлі. Яны дзейнічалі так, што зямля гарэла пад нагамі ў фашыстаў, яны ні днём, ні ноччу не давалі гітлераўцам спакою. Яны загі- нулі як героі і памяць аб іх будзе вечна жыць у нашых сэр- цах.

Дзень Перамогі. Ён запомніцца на усё жыццё ўсім пака- ленням. Сярод нас ужо ніколі не будзе Героя Савецкага Са- юза генерал-маёра І. Д. Антошкіна, гвардыі маёра Г. Н. Га- лавіцкага, Героя Савецкага Саюза старшага лейтэнанта І. Г. Ла- піна, гвардыі малодшага лейтэнанта С. К. Сафонава, яфэйтара Лашкарова і іншых, чые імяны золатам вышываны на мар- муры ў сярверы. Аднак, іх няма з намі толькі фізічна, памяць жа аб іх — вечная.

У знак вялікай паваргі да загінуўшых героляў з 9 мая 1967 года рашана ўстанавіць у сярверы ганаровую варту. Вось ужо амаль чатыры гады існуюць яе п'янеры і камсамольцы. Нашай камсамольскай арганізацыі ўпершыню аказан такі гонар — несьці вахту каля вечнага агню. Мы будзем несьці гэтую вахту з 15 па 28 лютага бягучага года. Рашоннем бюро камітэта камсамола універсітэта вахта Памяці будзе несьці студэнты механіка-матэматычнага, біялага-глебавага, эканамічнага і геа- лагічнага факультэтаў. Час нясення вахты па будні і выхад- ным днях — з 15 да 20 гадзін, па святах — з 9 да 21 гадзін.

Пост каля гэтага помніка — ганаровы пост. Нясенне варты будзе даручана дастойным. Мы ўпэўнены, што камсамольцы універсітэта апраўдаюць аказанае ім давер'е.

І. ЭСМАНОВІЧ, сакратар камітэта камсамола універсітэта.

АБ НАВУЦЫ І ПРАКТЫЦЫ

18 студзеня адбылося чарго- вое пасяджэнне Вучонага Са- вета універсітэта. З дакладам па першаму пытанню «Аб вы- ніках навукова-даследчай ра- боты на універсітэце ў 1970 годзе і плане навукова-даследчай работы на 1971 год» выступіў прарэктар па навуковай рабоце А. А. Куданка.

ВЫСТУПАЮЦЬ ЛІТАРАТАРЫ

Вось ужо сёмы год у час зі- мовых канікулаў на турысцкую базу «Сож» у Чонках збіраюцца старшакласнікі школ Гоме- ля і вобласці. Сёлета на базе адпачыла трыста рабаў.

Аб ходзе педагагічнай прак- тыкі і мерапрыемстваў па пад- рыхтоўцы да вучэбнай і вытвор- чай практыкі далажыла Савету кіраванні вытворчай практы- кі універсітэта Ю. Д. Алеінік.

Выступаючы ўсебакова аб- меркавалі важныя пытанні. У прынятай настанове намячаны канкрэтныя мерапрыемствы, на- кіраваны на рэзкае паліпшэнне навукова-даследчай работы на універсітэце і далейшае ўда- канальванне вучэбнай і вытвор- чай практыкі.

Наш кар.

А. А. СТАСЕНКА, студэнт-завочнік 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ЧАРГОВАЯ, СЁМАЯ ПА ЛІКУ ЗДАЛІ ДОБРА

Старшыя курсы прыкметна адозброіваюцца ад малодшых. Калі павазіраць з боку за ходам экзаменаў на старшых курсах, то адразу ідаюцца ў вочы стрыманасць і разважлівасць «ветэранаў». І то не ўсім, бо хваляванню ў перыяд здачы экзаменаў усё, як кажуць, узросты падуладзіць.

Наш курс — самы старэйшы на гісторыка-філалагічным факультэце. За плічымі імат экзаменаў, і ўсёроўна кожны раз, калі надыходзіць сесія, пачынаеш хвалявацца. Ды гэта і вядома. Сесія — адказная пара. У нас яна ўжо сёмай па ліку. Здаць пліць экзаменаў — справа вільгкая...

Чарговая экзамен — гісторыя рускай літаратурнай мовы. Будзем здаваць яго старшаму выкладчыку Марыі Мікалаеўне Корсакавай. Усе мы добра ведаем свайго выкладчыка, а цяпер экзаменатара. Добра ведае і яна нас. Разам з ёю на працягу семестра плылі мы па «акіяну» навукі. Прызнацца, былі ў нас і штормы, і непарадкі. Цяпер усё гэта азадзі, наперадзе — сустрэча з экзаменатарам.

У калідоры на дзвярах аўдыторыі кімсьці напісана: «Ні пуху, ні пер'я!» Раней мы ніколі не бачылі, каб дзверы аўдыторыі былі абпісаны. Пакуль распісалі толькі парты. І чаму гэта ўвайшло ў дурную звычку — абпісваць дзверы, парты? Сапраўды дэка бачыць

такія «шэдэўры». Давка і крыўдна за такіх «мастакоў-саманучак», якія ніяк не знойдуць больш дастойнага прымянення свайму розуму і рукам.

Як бы там ні было, але за гэтымі дзвярыма мы здзем чарговы экзамен. Першая пліцьна «адважных» ужо ў аўдыторыі. Билеты атрыманы. Цяпер трэба сконцітраваць думкі і ўвагу на пытаннях і экзаменацыйным білете. А за дзвярыма — зусім іншая абстаноўка: некалькі чалавек сочыць у шыльду за ходам экзамена, хто таропна гартае каліспет, хто шчынае сваю заліковую кніжку. Нарэшце адчыняцца дзверы, і адна з пецярэх — Воль-

га Белаш, радасна паведмаляе: «Пліць!» Пачынаецца распытванне. Кожнага хваляе, які білет атрымала, які былі пытанні, як прымае экзаменатар?

Потым выходзяць іншыя студэнты: Канцавая Марына, Драко Алена, Дуброўская Тамара. І таксама з добрымі і выдатнымі адзнакамі. Вядзь, дзімагала старая і вельмі папулярная прымаўка «Ні пуху, ні пер'я!» Гэта, аразумела, жарт, бо без трынальх ведаў сапраўды не застаецца ні пуху, ні пер'я.

Наогул група здае добра. Па-стараемся і далей так трымаць.

**М. КУШЦОУ,
В. ВАСЬКЕВІЧ,
студэнты 4 курса.**

З трынальмі ведамі падрыхтаваны чарговая экзамена на палітычнай эканоміі сацыяльна студэнты першай групы чацвёртага курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Ляццё і практычныя семінары ў нас вяла старшы выкладчык кафедры палітэканоміі Надзеяда Якаўлеўна Багданавіч. Яна змага зацікавіць будучыя філалагаў. І гэтую сухую, на нашаму разуменню, навуку мы пачалі лічыць вельмі важнай і неабходнай...

Чарговы экзамен. Я паглядзеў у сваю заліковую кніжку і падлічыў, што гэта ўжо дзевяць трыці экзамен за час нашай вучобы на ўніверсітэце. Але хваляванні былі тады не як і перад першым. Нават зусёды ўраўнаважаная Людміла Абрамава, наша выдатніца, не можа схаваць хваляванне.

— Калі б я здавала нават соты экзамен, то ўсёроўна не была б абіякавай, — таварыш яна. — Экзамен — заўсёды хваляванне.

І вось атрыманы билеты. Удумліва рыхтаваліся работы да адказу, паказалі добрае веданне праграмы матэрыялу. І не здаўна, што ў гэты дзень выдатныя адзнакі атрымала больш падвышаная група, а астатнія — здалі на «добра».

**Р. НЯМЦОУ,
студэнт 4 курса
гісторыка-філалагічнага
факультэта.**

На здымку: здымачы — сама ўвага.

ДАРОГА ДАДОМУ

Дарога дадому
Заўжды карацей
За самай кароткай
Ад дому сцяжыніца,
Таму, калі маці
Праводзіць дзяцей,
То доўга махае
Услед ім хусцінкай.
А потым жыве
Яна марамі сноў,
Чакае гасцей,
Спадзяецца, вядома,
Што дзе мы не будзем,
А досыткам зноў
Здаровыя прыйдзем
Да роднага дому.
Час пралітае
Зываваюцца сны,
Прыходзіць дадому
Былая гарозы,
І толькі цяпер
Заўважаюць яны:
«О, колькі ў матулі
Маршчынак-парэзаў!»
Таму і здаецца
Заўжды карацей
Дарога дадому
Вылому саладату,
Бо вельмі чакае,
Правёўшы дзяцей,
Матуля звярот іх
У родную хату.

**А. ДУБРОЎСКИ,
студэнт 1 курса
гісторыка-філалагічнага
факультэта.**

На здымку: экзаменуе доктар філалагічных навук, прафесар Павел Паўлавіч Ахрыменка.

ТРЫВАЛЫЯ ВЕДЫ Ў БУДУЧЫХ ЭКАНАМІСТАЎ

Дэканат эканамічнага факультэта ў гэтыя дні арганізуе маленькіх выкладчыцкіх цэнтраў. Ад кожнага экзаменатара сюды сцяжынаюцца ведамасці, у якіх, як у лютэрку, адпраствалы веда студэнтаў. Гэтыя дакументы, можна сказаць, дакладна даследуюцца, вывучаюцца, пераносіцца на экраны паспяховасці. Студэнты цікавіцца вынікамі экзаменаў, параўноўваюць поспехі, абмяркоўваюць, хто ідзе ўпералдзе.

Сакратар факультэта Марына Дамітрыеўна Бабошкіна знаёміць з вынікамі пасля першых двух экзаменаў.

— 219 чалавек удзельнічаюць у сесіі. Пятая частка адзнак — выдатныя, — паведмаляе Марына Дамітрыеўна.

Сапраўды, на эканамічным факультэце студэнты паказваюць глыбокія веды. Першакурсніца Таццяна Белая атрымала выдатны адзнакі па тэхнічнаму чарчэнню, хіміі, гісторыі КПСС. Многія студэнты другога курса здаюць сесію толькі з выдатнымі адзнакамі, Гэта Андрэй Ляшчынскі, Вячаслаў Навакылаў, Наталія Паўчанка, Галіна Сінкевіч, Таццяна Быліна, Валерый Трухавіч і многія іншыя.

Прысутнічам на экзамене па вышэйшай матэматыцы. Яго здаюць будучыя спецыялісты па арганізацыі механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі. Старшы выкладчык Нэаніла Міхайлаўна Пакаташкіна тры семестры вяла ў групе 021 заняткі па гэтай дысцыпліне. За паўтара года яна вывучыла кожнага студэнта і ведае мягчымасці і здольнасці кожнаго і дзясучат.

— Група згуртаваная і добра падрыхтаваная, — адзначае

экзаменатар, — у ёй 27 чалавек. Работы сумленна рыхтуюцца да заняткаў, таму і вынікі на экзамене добрыя.

Н. М. Пакаташкіна зазначае, што ў авалоданні вышэйшай матэматычнай вількую ролу адыгрывае падрыхтоўка, якую студэнты атрымалі ў школе.

Таццяна Іванова і Людміла Уласава — саброеўкі, вучыліся ў адным класе сярэдняй школы № 28. Любоў да матэматыкі прывяла ім застаўка Ларыса Анатольеўна Шалупаева. Аб ёй з удзячнасцю аргувваюцца дзясучаты. Але не толькі па матэматыцы выдатна паспявалі Тэня і Люда. Яны з медальмі закончылі школу і выдатна прадаваюць вучыцца ва ўніверсітэце.

Людміле на экзамене трапіў чацвёрты білет. Спакойна і ўпэўнена расказвала яна аб вылічэнні даўжыні інтэграла ў паліярных каардынатах і аб задачках, якія прыводзяцца да дыферэнцыяльных ураўненняў. Дакладна адказы былі дадзены і на дадатковыя пытанні. У заліковай кніжцы экзаменатар паставіла чарговую выдатную адзнаку.

Выдатна адказвала на гэтым экзамене і Раіса Ліўшыц. Добрыя веды паказалі Міхаіл Ткачюк, Людміла Цікунова, Галіна Прас, Марыя Варшох і іншыя работы.

На эканамічным факультэце, як і ва ўсім універсітэце, сесія заканчваецца. Яе вынікі адных радууюць, у другіх апывалі недахопы і ўпэшчэна, дапушчэння на працягу семестра.

П. РАМАНАЎ.

МЕХМАТ ТРЫМАЕ ЭКЗАМЕН

Студзень. Звычайна гэта самы «спарчы» месяц зімы ў тым сэнсе, што гуляюць у студэнтах самыя моцныя маразы. Былае, так заверне маразіна, што на поўныя грудзі і паветра не ўдыкнеш. Вядома, мороз не той, як дзе-небудзь у Верхнянску або на станцыі Усход у Антарктыдзе. Але ўсёроўна і ў нас студзень ёсць студзень. Між іншым, адчуваецца, як метка ахрысцілі яго ў Беларусі? Студзень — значыць, студзень, морозіць. Больш дакладна і ясна, бадай, не скажаш.

Праўда ў апошнія дні не студзенскае надвор'е: туманы, лёды не плюсовая тэмпература. Але студзень для студэнтаў быў і застаецца «гарачым» месцам таксама ў іншым сэнсе. Гэта — пара экзаменаў, змова экзаменацыйна сесія. Хіба зноўдзецца чалавек, які б мог сказаць, што гэта пара не адказная? Таму, калі б была такая машына, якая змагла б падлічыць, колькі энергіі затраціваецца, так сказаць, не перадстартавае хваляванне, колькі нервовых клетак гіне (а яны,

як вядома, не аднаўляюцца). Не, вядзь, і машына не змагла б падлічыць такое. Ды, наогул, гэта не так істотна ў параўнанні з тым, які настрой у чалавеча пасля экзамена, калі здаў ён яго як след. Тады ўсё кампенсуецца. Верне мне, бо я ўжо не першы экзамен здаю: які-нік на чацвёртым курсе вучуся.

Для нашай групы гэтая сесія, па мой погляд, складалася даволі ўдала. Асабліва інтэрысна здавалі работы спецыяльныя прадметы. З другога семестра 3 курса ў нас пачалася спецыялізацыя, якая ідзе як бы на трох напрамках. Гэта «Тэорыя груп», «Дыферэнцыяльны ўраўненні» і «Матэматычны аналіз». Самую шматлікую аўдыторыю сабрала «Тэорыя груп», дзе займаецца больш 40 чалавек. Дарчы, у гэтай групе займаюся і я. Мы здалі спецыяльна адной «тройсай», астатнія адзнакі — добрыя і выдатныя.

«Металы прыбліжаных вылічэнняў». Гэты экзамен прымаў выкладчык кафедры матэматычнага аналізу Уладзімір Федаравіч Філішоў. Курс чыталі нам тры семестры. Як кажуць, і няўзброеным вонам вядзь, што ён — вількі па аб'ёму. Ну, а на момант яго складанасці і гаварыць не прыходзіцца. Гэта ня-

важна, што курс называецца «Металы прыбліжаных вылічэнняў». Формулы, зананамернісіць вельмі складаныя і дакладныя, і без іх чвёрада ведання, умения прымяніць на практыцы тут рабіць няма чаго.

Трэба аддаць належнае Уладзіміру Федаравічу. Ён, праўда, чытаў гэты курс толькі апошні семестр, але чытаў яго

выдатна. Акрамя тэорыі, у нас было многа практыкі. Можна смела сказаць, што кожнае тэарэтычнае палажэнне праходзіла праверку шляхам напісання лабараторных работ. У. Ф. Філішоў тут жа, як кажуць, па ходу дзеяння, даваў вычарнальныя кансультацыі па таму ці іншаму пытанню. Тое, што мы здалі гэты прадмет без дрэнных

Маса пытанняў. Адказу пакуль няма...

КАБ БЫЦЬ У ЛІКУ ЛЕПШЫХ

Аудыторыя 1—8. Студэнты першай групы 3 курса здаюць экзамен па гістарычнаму матэрыялізму. Старшы выкладчык Расціслаў Раманавіч Цімафеенка ўважліва слухае адказы, задае дадатковыя пытанні, з задавальненнем ставіць у залючытых кніжках добрыя і выдатныя адзнакі.

У групе трыя іонакоў. Адапн Іх — Анатоль Багамас. Яму — прадстаўніку моцнага полу — прыйшлося абараняць муніцыпальны гонар. І траба сказаць, што Анатоль зрабіў гэта ўдала. Ён добра адказаў на пытанні білета, расказаў аб гістарычных тыхах дзяржаў, формах праўдыва і дзяржаўнай будовы. Студэнт паказаў глыбокае веданне прац класікаў марксізма-ленінізма аб развіцці грамадства. І натуральна, што адзас студэнта быў адзначан вышэйшым балам.

Многія іонакі і дзяўчаты гэтай групы здалі добра экзамен. Папярэднія вынікі зімовай

экзаменацыйнай сесіі паказваюць, што асноўная маса студэнтаў біблага-глебавага факультэта ўпарта і сістэматычна займаўся на працягу семестра. І ў час экзаменаў паказвае трымаўны веды як па дысцыплінах спецыяльнага цыкла, так і па грамадска-палітычных. Агульная паспяховаць на нашым факультэце на 19 студзеня складала 95,9 працэнта.

Асабліва добрыя і трымаўныя веды фантычнага матэрыялу паказваюць студэнты 5 курса. Яны паспяхова здалі асновы навуковага атэізму, хімічную тэхналогію, фізіялогію чалавека і жывёл. Па гэтых дысцыплінах добрыя і выдатныя адзнакі складаюць 75—85 і больш працэнтаў.

Многія студэнты гэтага курса паспяхова спадучаюць выдатную вучобу з актыўнай грамадскай дзейнасцю і спартыўнымі выступленнямі. Вызначыліся лепшымі стывендыята Тамара Ільнікова і Вера Ці-

тонава, старшыня прафкома універсітэта Міхаіл Байда, Ларыса Уліткіна, Георгій Савіноў і іншыя.

Чацвёрты курс біблага-глебавага факультэта ў гэтым навучальным годзе поўнасьцю перайшоў на універсітэцкі вучэбны план і паспяхова засвоілае дысцыпліны спецыялізацыі па фізіялогіі раслін, фізіялогіі чалавека і жывёл, батаніцы, залогіі. Неабходна адзначыць, што студэнты з вялікай адказнасцю адносяцца да ввучэння спецыяльных дысцыплін. Абсалютная паспяховаць на гэтым курсе складае 97,1 працэнта. Асабліва добрыя адказы паказалі на экзаменах Віктар Нікіценка, Вольга Лызкова, Ларыса Папкова, Аллясандра Атрушкеніч.

Трэці курс нашага факультэта зрабіў вывады з урокаў вясновай сесіі, дзе ён меў самую нізкую паспяховаць. Цяпер трэцікурснікі не маюць двоен. Добрыя і выдатныя адзнакі складаюць у Іх каля 86 працэнтаў.

Некалькі ніжэй паспяховаць на другім курсе. Непакояць нас вынікі экзаменаў першакурснікаў. Тут адбываецца недастатковая падрыхтоўка па школьнай праграме. Асабліва слаба здаюць тыя, хто ввучыўся ў сельскай масовасці.

Экзаменацыйная сесія на біблага-глебавым факультэце праходзіць арганізавана, у спакойнай і дэлавой абстаноўцы. Хочацца зрабіць папрок у адрас грамадскіх арганізацый і куратаруў груп, якія мала ўвагі ўдаляюць студэнтам у час сесіі.

Дэканат і партыйная арганізацыя прыкладаюць усе намаганні, каб біблага-глебавы факультэт на паспяховаці быў у ліку лепшых у ГДУ.

С. АЛЕШКА,
дэкан біблага-глебавага факультэта.

Есць людзі, у якіх адна з рыс характару неяк адразу кідаецца ў вочы. Да такіх належыць, на наш погляд, і Тамара Сямёнаўна Чалавечнасць, адзмычлівасць — вось адна вялікая па сваёму гуманістычнаму зместу рыса яе характару.

Вядома, гэтага вельмі мала, каб поўнасьцю характарызаваць кандыдата філалагічных навук, дацэнта кафедры рускай і беларускай моў, сакратара партбюро гісторыка-філалагічнага факультэта, аднаго са старэйшых выкладчыкаў нашай навучальнай установы Тамару Сямёнаўну Янкову, якую ўсе бачылі на здымку. Мы і не будзем тут гэтага рабіць. Проста скажам: вельмі добра, калі такія людзі жывуць сярод нас.

ДВАЙНЫ ЭКЗАМЕН

Сесія падводзіць вынікі работы студэнцкага і выкладчыцкага калектыву факультэта фізічнага выхавання. Для нашых студэнтаў сёлета прадстаіць двайны экзамен. Многія з Іх вучобу спалучаюць з падрыхтоўкай да другога адзначнага экзамену — удзелу ў зімовай спартыўна-прафсаюзу і Пятай спартыўна-народнаў Савецкага Саюза. Гэта накладвае на Іх дадатковую адказнасць.

У гэтым навучальным годзе партыйная, камсамольская арганізацыя і дэканат рыхтаваліся да сесіі сур'ёзна і старанна. Ні адзін студэнт, які меў запавячанаць па бягучай паспяховаці або заліка без важкай прычыны, не быў дэпушчан да здачы экзаменаў. Гэта адбылася і на працінце паспяховаці. Трэба адзначыць, што з кожным днём вынікі экзаменаў радуюць усё больш.

Вызначачца першы курс. У другой групе прыклад паказваюць студэнты Т. Драч і С. Злаціна. Агульная паспяховаць у першакурснікаў складае 98,5 працэнта.

Хочацца адзначыць, што палепшыліся веды студэнтаў па грамадскіх дысцыплінах — гісторыі КПСС, палітэканоміі і філосафіі.

Добрыя вынікі на экзаменах паказалі студэнты першай групы трэцяга курса. Фізіялогію

спорту яны здалі на «добра» і «выдатна».

Значна лепшых поспехаў чакалі мы ад нашых выпускнікаў, але паспяховаць у студэнтаў чацвёртага курса пакуле што складае 82 працэнта.

Экзаменацыйная сесія правярае веды нашых студэнтаў у навуцы. Іх спартыўнае майстэрства вытрымае сур'ёзна экзамен на лыжні і канькабежнай дарожцы, у лёгкаатлетычных сентарах і на барцоўскіх дыванах. На факультэце 621 студэнт. Больш 450 з Іх уваходзяць у саставы зборных каманд вобласці, рэспублікі, Савецкага Саюза.

Мы прымаем усе меры, каб вынікі экзаменаў палепшыліся.

Выкладчыкі з асаблівай адказнасцю адносяцца да прыёму экзаменаў. Стары камуніст, дацэнт кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізма Анастасія Ігнатаўна Масюкова добра ведае кожнага студэнта, гэта дазваляе ёй аб'ектыўна ацэньваць адказы. Арганізавана праходзяць экзамены ў В. П. Галеева, І. А. Ільных, В. І. Наумава і іншых выкладчыкаў.

В. ПАДАСІНАУ,
намеснік дэкана, сакратар партыйнага бюро факультэта фізічнага выхавання.

3 РАБОЧАЙ І АРМЕЙСКОЙ ЗАГАРТОЎКАЙ

Першакурсніку ўсё новае ва ўніверсітэце.

Перад сесіяй нашы работы вельмі хваляваліся. Асабліва страшнавата было здаваць хімію. Дацэнт Святлана Канстанцінаўна Лапцкая чытала нам лепшы, вяла практычныя заняткі. Ёй мы здавалі і экзамен. Выдатныя веды паказалі Фёдар Атрушчанка, Уладзімір Шаўцоў і іншыя. Нядрэнна быў здзелены і наступны экзамен — гісторыя КПСС. З 24 чалавек толькі шэсць здалі на задавальняюча, астатнія адзнакі былі добрымі і выдатнымі.

У нашай групе больш палавіны рабят прыйшлі ва ўніверсітэт з вытворчасці і пасля службы ў радах Савецкай Арміі. Трэба сказаць, што армейская і рабочая загартоўка дапамагае Ім у вучобе. Уладзімір Шаўцоў стаў студэнтам пасля вучобы на вачэрніх падрыхтоўчых курсах, а Фёдар Атрушчанка — пасля звальнення з Арміі. Яны абодва здалі першыя экзамены на «выдатна».

В. КАДОЛ,
студэнт 1 курса геалагічнага факультэта.

адзнак, можна лічыць дасягненнем. Наогул, група ў бягучым навучальным годзе здае даволі паспяхова. Ва ўсім выпадку, у параўнанні з іншымі. Тоня Відайшчавя, Раіса Ільнікова, Міхаіл Жадан, Леанід Рыскі і іншыя работы здаюць сесію

толькі на «добра» і «выдатна». Яно і зразумела. Крыху больш двух месяцаў засталася да дня адкрыцця XXIV з'езда нашай партыі. Мы ўзялі на сябе сацыялістычныя абавязальствы па дастойнай сустрэчы вялікай падзеі ў нашым жыцці і прыкладаем намаганні, каб стры-

маць сваё слова.

Дарэчы гэта можна сказаць і аб чацвёртым курсе наогул. На жаль, нас падводзяць малодшыя курсы. Да прыкладу, на трэцім курсе на двух экзаменах атрымана 13 незадавальняючых адзнак. Здаўдле тое, што трэцікурснікі з вучэбным

працэсам спраўляліся добра, а вось на экзаменах Іх, так сказаць, падвалі нервы.

Горш, чым у мінулым годзе, Ідуць справы ў гэтую сесію і на другім курсе факультэта. Праўда, па-ранейшаму радуе чацвёртая група. Першыя два экзамены яны здалі добра. Шэсць студэнтаў групы здаюць сесію на «выдатна». Але ў цэлым курс здае экзамены ніжэй свайх магчымасцей.

Засмучае нас і першы курс. Напрыклад, пятая група на першых двух экзаменах атрымала дасяць незадавальняючых адзнак. Есць прымаўка, што першы блін заўсёды камяком. Але калі яе будзеш прытрымлівацца, дык не бачыць поспехаў (зноў-такі народная мудрасць) як свайх вухай без лютэрака. Многія першакурснікі сур'ёзна займаюцца на працягу семестра, з усёй адказнасцю рыхтуюцца да кожнага экзамена і ў выніку атрымліваюць добрыя адзнакі. Іх прыкладу трэба следдаваць усім першакурснікам.

Дэканат, партыйная і камсамольская арганізацыя прымаюць меры да ўхлення недыхопаў, да выпраўлення становішча. Хочацца верыць, што наш факультэт закончыць зімовую экзаменацыйную сесію з добрымі вынікамі.

Л. ВЕЛІКОВІЧ,
студэнт 4 курса, член камсамольскага бюро механіка-матэматычнага факультэта.

На здымку: Раіса Ільнікова. І на гэты раз у яе выдатныя адзнакі.

— Цікава, як там нашы трымаюцца? Мо' і «ахвяры» ўжо ёсць?

АГЛЯД-КОНКУРС

мастацкай самадзейнасці факультэтаў
ГДУ, прысвечаны XXIV з'езду КПСС
ПАЛАЖЭННЕ

У аглядзе-конкурсе мастацкай самадзейнасці прымаюць удзел студэнты, выкладчыкі і супрацоўнікі універсітэта. Кожны нумар у ўдзелеўнік канцэрта неабмежаваны.

Кожны ўдзелеўнік мае права выступаць толькі ў канцэртнай спайцы факультэта.

Журы аднаўрае выступленне кожнага ўдзелеўніка па п'яцібальнай сістэме і выстаўляе адну адзнаку за арганізацыю і прапаганда вечара.

Залік праводзіцца па 15 лепшых нумарах.

Пасля абмеркавання выступлення кожнага ўдзелеўніка агляду-конкурсу па факультэтах журы выбірае лепшых выканаўцаў па заключных канцэртах.

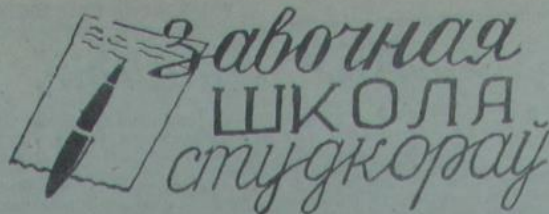
Пераможцы агляду-конкурсу сярод факультэтаў узнагароджваюцца дыпламамі аднаўрадных ступеняў, а факультэт — вышмелам «Пераможцу агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці факультэта Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта, прысвечанага XXIV з'езду КПСС».

На заключным канцэрте пераможцы узнагароджваюцца дыпламамі лаўрэатаў агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці факультэтаў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта і прызамі.

ПАРТКОМ,
КАМІТЭТ КАМСАМОЛА,
МЯСЦОВЫ КАМІТЭТ,
ПРАФКОМ,
КЛУБ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ.

САСТАЎ ЖУРЫ

- Белы У. А. — рэктар універсітэта — старшыня журы.
Казлоў У. В. — сакратар парткома.
Транзюска Т. П. — прарэктар па вачовыму навучанню.
Юфераў В. В. — начальнік вучэбнай часткі.
Цымафеева Р. Р. — старшы выкладчык кафедры філасофіі.
Чыкалёва В. А. — асістэнт кафедры фізіялогіі чалавека і жывёл.
Пархоўскі В. М. — старшыня клуба мастацкай самадзейнасці.
Эсмантовіч І. Ф. — сакратар камітэта ЛКСМБ.
Вайда М. Л. — старшыня прафкома.
Аструн А. І. — кіраўнік хора ўніверсітэта.
Рычкова А. М. — кіраўнік вачэбнай групы.
Гофман Р. І. — кіраўнік танцавальнага калектыву.
Надзея Л. І. — кандыдат філасофскіх навук.
Філічава В. І. — старшы выкладчык кафедры педагогікі і псіхалогіі.
Калінаў К. Ц. — рэдактар газеты «Гомельскі ўніверсітэт».

Завочная ШКОЛА студжораў

Жыры газетных матэрыялаў адрозніваюцца адзін ад другога метадам літаратурнай падачы і стылем выкладання, сродкамі, якія прымяняюцца для ілюстравання фактаў і з'яўляюцца рэчаіснасці. У газеце выкарыстоўваюцца самыя розныя жанры — ад інфармацый ў некалькі радкоў да складанага па зместу артыкула або фельетона.

ЗАМЕТКА — адзін з самых распаўсюджаных газетных і часопісных жанраў. Што такое заметка як літаратурны жанр? Аднак на гэтыя пытанні часткова бачны з самай назвы. Прыкметы, гэта значыць «пастанавіць метку», — значыць, выдзяліць штосьці з асяляючага, з сутэстага і звярнуць на гэта ўвагу.

Па-свайму зместу, па літаратурнай форме заметкі маюць многа рознавіднасцей. Аднак звычайна толькі найбольш распаўсюджаныя сярод іх.

Гэта перш за ўсё інфармацыйная заметка. Інфармацыя ў газеце — гэта асяляюцца чытача і падзеі, фактамі і з'яўляюцца з сабе грамадскую цікавасць. Інфармацыя закідана заўсёды паведамляць новае, тое, што чытач газеты яшчэ не ведае.

Але мэта інфармацыйнага зусім не ў тым, каб задаволіць толькі дапытлівасць. Інфармацыя ёсць аргітацыя фактамі. Гэта прама вынікае з укавання У. І. Леніна аб тым, што камуністычнае выхаванне мае на жывых прыкладах і фактах з усіх галін нашай жыццё з'яўляюцца галоўнай задачай друку па працягу ўсяго перыяду пераходу ад капіталізму да камунізму.

Звычайна інфармацыйная за-

метка адказвае на пытанні: што адбылося, дзе і калі. Часам у ёй паведамляюцца, у сувязі з чым адбылася тая ці іншая падзея, што з'явілася прычынай.

У. І. Ленін вызначаў такую заметку як «свежыя факты» без разважанняў. Акрамя інфармацыйнай, сустракаюцца крытычныя, сатырычныя, палемічныя

ЗАМЕТКА

і заметкі іншых жанраў. Ужо сама назва гаворыць аб іх змесце.

Як напісаць заметку? Ці трэба разважаць на тэму, як гэта зрабіць? Напісаць заметку, асабліва добрую, — справа зусім не простая. І ў той жа час напісаць заметку можна кожны пісьменны чалавек. Каб лепш справіцца з гэтым, пазнаёмся з некаторымі асаблівасцямі жанру.

Аб пісьменніку прынята гаварыць так: пісьменнік мае права садзіцца за пісьмовы стол толькі тады, калі ён не можа не пісаць. Гэта значыць, што толькі тады з'яўляюцца яра выйдзе твор, здольны захапіць чытача, што толькі тады ў сямдомасці самога аўтара паспелі не толькі мастацкія вобразы і кампазіцыя будучага твору, але, самае галоўнае, ясна і чотка складзіліся вобразы, хвалюючыя мастацкія абавязкі і думкі, якімі ён не можа не падзяліцца з чытачом.

У пэўнай меры такое патрабаванне прымяняе і да чала-

века, які піша ў газету. І ён мае права брацца за перапіс толькі ў тым выпадку, калі абрэцка паведаміць чытачу аб факце, падзеі, якія маюць грамадскае значэнне, і ў сілу гэтага здольны зацікавіць чытача, выклікаць у яго жывы водгук.

Пры выбары тэмы для заметкі ад студжора патрабуецца вядлікая назіральнасць, удумлівасць, умненне аддзяліць ад масы падзей найбольш важны і павучальны факт. Каб аказаць на чытача ўздзеянне, заметка павінна абавязвацца на канкрэтную рэчаіснасць, канкрэты факт, падзею або з'яву. Можна сбраць так: канкрэты факт — сэрца любой заметкі. Любая, нават вельмі правільная думка, выказаная ў заметцы,

павіна ў павестры, калі яна не абавязвацца на прыклады, узятых з жыцця. Без факта няма заметкі.

Існуе многа прыёмаў пабудовы заметкі. Можна ў пачатку паведаміць галоўнае, асноўнае, а ўжо потым — падрабязнасці. Ёсць і супрацьлеглы прыём пабудовы заметкі — ад падрабязнасцей паступова падводзіць чытача да галоўнага, асноўнага факта.

Але, вядома, гэтымі двума прыёмамі магчыма будова заметкі не заканчваецца. Вельмі распаўсюджана, напрыклад, кампазіцыя заметкі, якая пачынаецца з уступных, пясняльных фраз, галоўны факт паведамляецца ў сярэдзіне заметкі, а далей ідуць падрабязнасці.

Пры выбары той або іншай схемы пабудовы заметкі аўтар павінен ўлічыць да крайняй яснасці выкладання, лагічнасці ў развіцці думкі. Гэтай галоўнай мэце, уласна мачуцы, і павінна быць падпарадкавана форма, кампазіцыя заметкі.

НАШЫ ЗАДАЧЫ ПА ПАДРЫХОЎЦЫ ДА ПЯТАЙ ЛЕТНЯЙ СПАРТАКІЯДЫ ГОРАДА

1971 год — год чарговай, Пятай спартакіяды народаў Саветаў, вядлага агляду нашага спорту. Ужо зараз ідзе напружаная падрыхтоўка да фінальных стартаў у Маскве. У калектывах фізкультуры калгасаў і саўгасаў, школ і вучэбных устаноў, фабрык і заводаў праводзіцца спарторцтва, пераможцы якіх атрымаюць права выступаць у наступным этапе. Кожны спартсмен спарторцвае за ганаровае права выступаць на Цэнтральным стадыёне імя У. І. Леніна ў складзе каманды сваёй рэспублікі.

Пятая летняя спартакіяда горада Гомеля будзе праводзіцца ў тры этапы. Апошні — фінальны спарторцтва паміж збор-

нымі камандамі раёнаў, спартыўных клубаў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта і Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту — адбудзецца ў красавіку — маі. Палажэнне аб спартакіядзе зацверджана амаль паўгода назад і ёсць у кожным калектыве фізкультуры. Нядаўна спартыўны клуб універсітэта атрымаў дадаткі да палажэння аб спартакіядзе.

Мне хочацца адзначыць, што ў адносінах да СК ГДУ дапушчана неаб'ектыўнасць. У першым варыянце палажэння было запісана: «Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт выступае камандай агульных факультэтаў і дзвюма камандамі факультэта фізічнага выхавання. У залік ідзе сума набраных ачкоў, падзеленая на тры. Па веласпорту, гарадках, лёгкай атлетыцы СК ГДУ выступае дзвюма камандамі (адна ад агульных факультэтаў, другая ад факультэта фізічнага выхавання), у залік ідзе сума ачкоў, набраных абедзвюма камандамі». Восць у гэтым пункце і крыцка недарэчнасць. Раёны горада выстаўляюць па абавязковых дзесяці відах па адной камандзе, а мы — дзве — тры. Нескладанна падлікі паказваюць, што нават пры самым удалым выступленні дзюх каманд з трох мы не зможам стаць пераможцамі.

Мне давялося тутарыць са старшынёй гарадскога камітэта па фізічнай культуры і спорце В. Ц. Сцяпановым. На жаль, ён не змог як след растлумачыць недарэчнасці палажэння, спавалішы, што зараз іно змяняцца не будзе, бо зацверджана канчаткова.

Дзіўна, між іншым, логіка. Аднак, факт застаецца фактам.

І гэта накладвае на кожнага спартсмена, які будзе выступаць у складзе зборных каманд універсітэта, дадатковыя абавязкі.

Хачу сказаць аб нявырашаных задачах. На сённяшні дзень факультэт фізічнага выхавання не ў стане выставіць бяздольныя каманды па шахматах, шашках, стральбе і гарадках. Агульныя ж факультэты, наадварот, могуць выставіць каманды па шахматах, шашках, лёгкай атлетыцы і кросе. Такім чынам, неабходна тэрмінова ўпершыню стварыць дзесяць каманд па розных відах спорту. Ці ёсць у нас для гэтага час і магчымасці?

Пры ўсіх цяжкасцях зборныя каманды павінны быць створаны і прыступіць да сістэматычных трэніровак. Асаблівы клопат і ўвагу неабходна звярнуць на спартсменаў агульных факультэтаў. Па невяторых відах спорту стварыць там зборныя каманды няцяжка. Кожны з факультэтаў мае каманды па найлеbole, баскетболе, шахматах, шашках, лёгкай атлетыцы, кросе. Аднак зборнай каманды, у якой бы трэніраваліся лепшыя спартсмены агульных факультэтаў, няма. На яе стварэнне неабходна звярнуць тэрміновую ўвагу.

У набліжаючыхся стартах гарадской спартакіяды ўдзельнікам зборных каманд дапамагаць пераадоляваць яшчэ адзін энэзмен — летнюю сечу.

Толькі удалае спалучэнне вучобы са спартыўнымі трэніроўкамі дазволіць нам паспяхова выступаць у фінале пятай гарадской спартакіяды.

А. ФЯСЬКОЎ,
майстар спорту.

Студзень. Фотааэрод.

Зімовая цішыня.

Фотааэрод.

Здымкі для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

Рэдактар К. КАЛІНАЎ.